

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки і торгівлі

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

МАКРОЕКОНОМІКА

підготовки бакалавра

спеціальності D5 Маркетинг

освітньо-професійної програми Маркетинг

Луцьк – 2025

Силабус освітнього компонента «МАКРОЕКОНОМІКА» підготовки бакалавра, галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності D5 Маркетинг, за освітньою програмою Маркетинг

Розробник: Єлісеєва Л. В., професор кафедри економіки і торгівлі, доктор економічних наук, професор

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми
Маркетинг

Лялюк А. М.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри економіки і торгівлі

протокол № 1 від 29 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри:

Павлова О. М.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Кількість годин / кредитів 150/5	D Бізнес, адміністрування та право D5 Маркетинг	Нормативний
		Рік навчання – 1-й Семестр – 1-ий
ІНДЗ: <u>немає</u>	Логістика Перший (Бакалаврський)	Лекції – 30 год.
		Практичні – 24 год.
		Самостійна робота – 86 год.
		Консультації – 10 год.
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання		українська

II. Інформація про викладача

Єлісеєва Людмила Володимирівна

Науковий ступінь – доктор економічних наук

Вчене звання – професор

Посада – професор кафедри економіки і торгівлі

Контактна інформація: +380950217570, Yelisieieva.Liudmyla@vnu.edu.ua

Дні занять: <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента.

Освітній компонент «Макроекономіка» спрямований на формування у здобувачів освіти системи знань, умінь і навичок із теорії розвитку макроекономічних явищ і процесів, інструментарію реалізації макроекономічної політики, що допоможуть приймати обґрунтовані управлінські рішення під час професійної діяльності.

2.Пререквізити: освітній компонент «Макроекономіка » викладається в 1-му семестрі, за своїм змістом є вступним для подальшого вивчення низки базових освітніх компонент.

Постреквізити: мікроекономіка, підприємництво

3.Мета і завдання освітнього компонента.

Мета ОК – набуття студентами теоретичних знань та практичних вмінь щодо виявлення, аналізу причин, особливостей розвитку, способів подолання, пом'якшення негативних наслідків макроекономічних явищ і процесів, вивчення теоретичного інструментарію ринкового й державного регулювання національної економіки.

Основними завданнями вивчення ОК є засвоєння теоретичних основ макроекономічних явищ і процесів, макроекономічної політики, забезпечення макроекономічної рівноваги та практичного застосування отриманих знань.

4. Результати навчання (компетентності).

Інтегральна компетентність

Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері маркетингової діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування відповідних теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності :

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності :

ФК11. Здатність аналізувати поведінку ринкових суб'єктів та визначати особливості функціонування ринків.

Програмні результати навчання:

ПРН2. Аналізувати і прогнозувати ринкові явища та процеси на основі застосування фундаментальних принципів, теоретичних знань і прикладних навичок здійснення маркетингової діяльності.

Soft skills. Під час опанування цього освітнього компонента у здобувачів освіти формуються такі soft skills: критичне та аналітичне мислення, системне й абстрактне мислення, здатність до навчання впродовж життя, проблемно-орієнтоване прийняття рішень в умовах невизначеності, дослідницькі навички, міждисциплінарна взаємодія, адаптивність та професійна відповідальність.

ОК «Макроекономіка» сприяє досягненню таких **Цілей сталого розвитку:**

Ціль 4. Якісна освіта: формування етичних, соціальних і міжкультурних компетентностей, необхідних для відповідального громадянства та професійного зростання.

Ціль 8. Гідна праця та економічне зростання: сприяння розвитку етичної трудової культури, дотриманню прав працівників, формуванню безпечного та поважного робочого середовища.

Ціль 10. Зменшення нерівності: підвищення обізнаності щодо етичних стандартів ведення бізнесу в глобальному контексті; підтримка ідей соціальної справедливості.

Ціль 12. Відповідальне споживання і виробництво: заохочення до впровадження принципів сталого розвитку, етики відповідального бізнесу, екологічної та соціальної відповідальності підприємств.

Ціль 16. Мир, справедливість і сильні інститути: формування культури прозорості, відповідальності, антикорупційної поведінки, етичного лідерства та корпоративного управління.

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Загальні основи макроекономічних явищ та процесів						
Тема 1. Макроекономіка як наука.	8	2	2	4	-	О, ДП, Т / 5
Тема 2. Макроекономічна модель кругообігу ресурсів, продуктів і доходів.	8	2	2	4	-	О, ДП, Т / 5
Тема 3. Система національних рахунків та її основні показники.	8	2	2	4	-	РМГ, РЗ, Т / 5
Тема 4. Макроекономічні показники в системі національних рахунків.	6	2	-	4	-	-
Тема 5. Циклічність як форма економічного розвитку.	8	2	2	4	-	О, Т / 5
Тема 6. Зайнятість та безробіття в національній економіці.	8	2	2	4	-	О, РМГ, Т / 5
Тема 7. Інфляційний механізм.	8	2	2	4	-	О, РМГ, Т / 5
Тема 8. Товарний ринок.	8	2	2	4	-	О, ДС, Т / 5
Тема 9. Грошовий ринок.	8	2	2	4	-	ДС, Т / 10

Попит на гроші.						
Тема 10. Пропозиція та рівновага на ринку грошей.	5	-	-	5	-	-
Тема 11. Ринок праці.	7	-	-	5	2	-
Тема 12. Споживання, заощадження та інвестиційні витрати.	7	-	-	5	2	-
Тема 13. Сукупні витрати й ВВП.	7	-	-	5	2	-
Разом за модулем 1	96	18	16	56	6	45
Змістовий модуль 2. Теоретичні основи макроекономічної політики та рівноваги відкритої макроекономічної системи						
Тема 14. Держава в системі макроекономічного регулювання.	4	-	2	2	-	О, ДС, Т / 5
Тема 15. Монетарна політика.	8	2	4	2	-	О, РЗ, Т / 10
Тема 16. Фіскальна політика та бюджетний дефіцит.	8	4	2	2	-	О, РЗ, Т / 10
Тема 17. Модель IS-LM у закритій економіці.	4	2	-	2	-	-
Тема 18. Соціальна політика та розподіл доходів у суспільстві.	5	-	-	5	-	-
Тема 19. Міжнародна торгівля.	7	2	-	5	-	-
Тема 20. Обмінні курси та валютна політика.	4	2	-	2	-	-
Тема 21. Моделі загальної макроекономічної рівноваги у відкритій економічній системі.	7	-	-	5	2	-
Тема 22. Економічне зростання.	7	-	-	5	2	-
Разом за модулем 2	54	12	8	30	4	25
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота						МКР / 30
Всього годин / Балів	150	30	24	86	10	100

Форми контролю*: О – опитування, ДС – дискусія, Т – тести, РЗ – розв’язування задач, , РМГ – робота в малих групах, МКР– модульна контрольна робота.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувача освіти (СРЗО) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачем освіти самостійно під методичним керівництвом викладача. Прийом і консультування щодо виконання завдань самостійної роботи здобувачів проводяться викладачем згідно зі встановленим графіком.

До завдань самостійної роботи, які запропоновані здобувачам освіти, віднесено: вивчення лекційного матеріалу, робота з вивчення рекомендованої літератури, вивчення основних термінів та понять за темами дисципліни, підготовка до практичних занять, тестування, контрольна перевірка кожним здобувачем освіти особистих знань за запитаннями для самоконтролю тощо.

Окрім того, здобувач має самостійно опрацювати окремі питання з макроекономіки.

Таблиця 3

Перелік питань, винесених на самостійне опрацювання

Назва теми ОК	Зміст питання	К-ть год
Тема 1. Макроекономіка як наука.	Макроекономіка як наука: місце макроекономіки в економічній науці, моделі змішаної економіки, основні положення неокейнсіанської та неокласичної теорій щодо розвитку макроекономічного аналізу.	4
Тема 2. Макроекономічна модель кругообігу ресурсів, продуктів і доходів.	Макроекономічна модель кругообігу ресурсів, продуктів і доходів: відмінність теоретичних підходів кейнсіанців та монетаристів до трактування тотожності витоків й ін'єкцій, взаємозалежність між потоками й запасами, притік, відтік капіталу у моделі кругообігу відкритої економіки.	4
Тема 3. Система національних рахунків та її основні показники.	Система національних рахунків та її основні показники: етапи розвитку СНР та її відмінність від Балансу народного господарства, рахунки та економічні операції в СНР.	4
Тема 4. Макроекономічні показники в системі національних рахунків.	Макроекономічні показники в системі національних рахунків: темпи зростання та приросту ВВП, недоліки ВВП, тіньова економіка, ВВП і суспільний добробут.	4
Тема 5. Циклічність як форма економічного розвитку.	Циклічність як форма економічного розвитку: класифікація і періодичність криз, модель Калдора, теорії економічних криз.	4
Тема 6. Зайнятість та безробіття в національній економіці.	Зайнятість та безробіття в національній економіці: повна зайнятість та ефективність виробництва, неповна зайнятість та рівень безробіття.	4
Тема 7. Інфляційний механізм.	Інфляційний механізм: дефляція та її вплив на національну економіку, стагфляція й сламфляція, правило 70.	4
Тема 8. Товарний ринок	Товарний ринок: теорія ефективного сукупного попиту Дж. Кейнса, ефект храповика, причини й способи недопущення «перегріву» економіки, відмінність кейнсіанської та неокласичної моделей AD – AS.	4
Тема 9. Грошовий ринок. Попит на гроші.	Грошовий ринок. Попит на гроші: концепція попиту на гроші Баумоля-Тобіна, кембриджське рівняння, парадокс ощадливості.	4
Тема 10. Пропозиція та рівновага на ринку грошей.	Пропозиція та рівновага на ринку грошей: «майже гроші», діяльність небанківських фінансових інституцій та пропозиція грошей.	5
Тема 11. Ринок праці.	Ринок праці: попит на працю: класичний і кейнсіанський підходи, пропозиція праці, рівновага на ринку праці.	5
Тема 12. Споживання,	Споживання, заощадження та інвестиційні витрати: функція споживання Кузнеца, національні заощадження, інвестиції в	5

заощадження та інвестиційні витрати.	житло, запаси, основний капітал, інвестиції та нагромадження капіталу.	
Тема 13. Сукупні витрати й ВВП.	Сукупні витрати й ВВП: кумулятивний вплив мультиплікатора-акселератора на економіку, заперечення дії мультиплікатора з боку класиків.	5
Тема 14. Держава в системі макроекономічного регулювання.	Держава в системі макроекономічного регулювання: обмеженість ринкового механізму, відмови держави, теорія адаптивних та раціональних очікувань, проблема економічного вибору: ефективність чи рівність, пошук правил економічної політики, теореми Коуза, суспільні й квазісуспільні блага.	2
Тема 15. Монетарна політика.	Монетарна політика: небанківські фінансові й кредитні установи як суб'єкти грошово-кредитної системи, особливості сучасної грошово-кредитної системи, антиінфляційна монетарна політика.	2
Тема 16. Фіскальна політика та бюджетний дефіцит.	Фіскальна політика та бюджетний дефіцит: обмеженість дискреційної та недискреційної фіскальної політики, концепції збалансування державного бюджету, податки: система й еволюція, короткострокові та довгострокові наслідки зростання державного боргу	2
Тема 17. Модель IS-LM у закритій економіці.	Модель IS-LM у закритій економіці: зовнішні шоки у моделі IS-LM, функція сукупного попиту, проблеми ефективності економічної політики держави в моделі IS-LM.	2
Тема 18. Соціальна політика та розподіл доходів у суспільстві.	Соціальна політика та розподіл доходів у суспільстві: межа бідності: абсолютна і відносна, прожитковий мінімум, соціально-економічна мобільність і суспільний прогрес, система соціального захисту населення.	5
Тема 19. Міжнародна торгівля.	Міжнародна торгівля: аргументи на користь та проти політики протекціонізму, експортовані й неекспортовані товари та зміна структури внутрішнього виробництва, проблеми зовнішньої заборгованості країн з відкритою економікою.	5
Тема 20. Обмінні курси та валютна політика.	Обмінні курси та валютна політика: використання прямих методів у валютній політиці та їх ефективність, стерилізація	2
Тема 21. Моделі загальної макроекономічної рівноваги у відкритій економічній системі.	Моделі загальної макроекономічної рівноваги у відкритій економічній системі: фактори, які визначають рівень світової процентної ставки, відмінності в моделях залежно від виду гнучкого та фіксованого валютних курсів.	5
Тема 22. Економічне зростання	Економічне зростання: способи вимірювання економічного зростання, функція Коба-Дугласа, крива виробничих можливостей і економічне зростання, глобальні виклики як чинник економічного зростання.	5
Разом		86

IV. Політика оцінювання

Оцінювання відбувається згідно Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки

від 26.06.2025 року (<https://salo.li/6DB8307>).

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Максимальна кількість балів за поточний контроль з ОК становить 70 балів.

Підсумковий модульний контроль здійснюється після завершення вивчення тем змістового модуля, які передбачені силабусом у формі виконання здобувачем освіти модульного контрольного завдання та проводиться або під час навчального заняття (його частини), або поза розкладом згідно окремого графіка. Максимальний бал, отриманий за модульні контрольні роботи, становить, як правило, не більше як 30 балів.

Політика щодо відвідувань занять: відвідування занять є обов'язковим. Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених силабусом. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений час згідно затвердженого графіка. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в наукових заходах тощо) навчання може відбуватись в цей період в онлайн формі або за індивідуальним планом за погодженням із викладачем. Здобувач освіти повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь в освітньому процесі.

Політика щодо захарування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти визначається Положенням про визнання результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<http://surl.li/qbxxvmw>).

Політика щодо академічної доброчесності окреслюється Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/jntduw>) та Кодексом академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки (https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/kodeks_akademichnoi_dobrochesnosti/).

Політика щодо дедлайнів та перескладання: у випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацьовувати заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено за пропущені теми.

Політика щодо додаткових (бонусних) балів: здобувачам освіти можуть бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю максимум 15 балів за такі види робіт: опубліковану наукову статтю у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів; публікацію тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали; підготовку та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 7 балів; перемогу у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 15 балів; подачу проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, тощо – 7 балів.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться у формі письмового екзамену згідно з затвердженим розкладом.

Підсумкова семестрова оцінка з освітнього компоненту (за 100-бальною шкалою) визначається двома способами як сума складових: 70 балів за поточне оцінювання і 30 балів за модульну контрольну роботу або 70 балів за поточне оцінювання та 30 балів за екзамен.

Підсумкова семестрова оцінка виставляється без складання іспиту, якщо здобувач освіти відвідав не менше 75% усіх лекційних занять освітнього компоненту, успішно виконав усі завдання, передбачені силабусом освітнього компоненту, і набрав при цьому 75 балів і більше. Така оцінка виставляється у день проведення екзамену за умови обов'язкової присутності здобувача освіти. У разі незадовільної підсумкової семестрової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, здобувач освіти складає екзамен (30 балів), а його результат за модульну контрольну роботу анулюється.

Екзаменаційна оцінка визначається в балах від 0 до 30 за результатами виконання екзаменаційних завдань. Наприклад, здобувачу освіти пропонується дати відповідь на 3 питання, кожне з яких оцінюється 10 балів.

Перелік теоретичних питань до екзамену:

1. Об'єктивна необхідність дослідження макроекономіки та її функції.
2. Предмет та об'єкт макроекономіки.
3. Методологія макроекономічної науки.
4. Становлення та розвиток макроекономіки.
5. Поняття потоку й запасу. Двосекторна модель кругообігу доходів і продуктів.
6. Модель кругообігу закритої економіки за участю держави.
7. Модель кругообігу відкритої економіки. Поняття «витоків» та «ін'єкцій».
8. Економічний зміст та принципи побудови системи національних рахунків.
9. Валовий внутрішній продукт та методи його обчислення.
10. Макроекономічні показники та спосіб їх вимірювання.
11. Реальні та номінальні величини. Цінові індекси.
12. Сутність, причини виникнення та види економічних циклів.
13. Теорії циклічного розвитку.
14. Фази економічного циклу.
15. Антициклічна політика держави.
16. Причини інфляційних процесів.
17. Види інфляції.
18. Теорії інфляції.
19. Взаємозв'язок інфляції та безробіття. Крива Філіпса.
20. Наслідки інфляції та способи її подолання.
21. Антиінфляційна політика.
22. Безробіття як порушення макроекономічної рівноваги.
23. Концепції зайнятості та їх еволюція.
24. Втрати від безробіття. Закон Оукена.
25. Ринок праці.
26. Сукупний попит та його чинники.
27. Сукупна пропозиція: кейнсіанський і класичний підходи.
28. Модель AD – AS як базова модель економічної рівноваги.
29. Сутність грошей та грошові агрегати.
30. Структура попиту на гроші: класичний та кейнсіанський підходи. Чинники попиту на гроші.
31. Грошово-кредитна система: суть, структура, типи.
32. Чинники, які визначають пропозицію грошей.
33. Створення грошей банківською системою.
34. Рівновага на ринку грошей.
35. Споживання та чинники, які його визначають. «Загадка споживання».
36. Заощадження як функція доходу. Парадокс ощадливості.
37. Теорії споживання.
38. Інвестиції як фактор сукупного попиту. Чинники інвестицій.
39. Модель мультиплікатора-акселератора.
40. Сукупні витрати і рівноважний ВВП.
41. Мультиплікатор сукупних витрат.
42. Вплив державного сектору на ВВП.
43. Вплив зовнішньої торгівлі на ВВП.
44. Модель «витрати-випуск».
45. Модель «ін'єкції-витоки».
46. Сукупні витрати і потенційний ВВП. Рецесійний та інфляційний розриви.
47. Роль держави в змішаній економіці. Відмови ринку й держави.

48. Суспільні блага та їх види.
49. Основні теорії макроекономічного регулювання.
50. Зміст, цілі та інструменти економічної політики.
51. Ефективність економічної політики. Закон А. Вагнера. Ефективність В. Парето.
52. Бюджет та бюджетний дефіцит.
53. Державний борг та способи його обслуговування.
54. Податкова політика. Крива Лаффера.
55. Суть і види фіскальної політики. Автоматичні стабілізатори.
56. Інструменти впливу Центрального банку на пропозицію грошей.
57. Види монетарної політики та їх недоліки.
58. Передавальний механізм та ефективність монетарної політики.
59. Доходи населення та їх вимір.
60. Розподіл доходів у суспільстві. Крива Лоренца.
61. Добробут населення та його вимір.
62. Соціальна політика держави.
63. Теорія міжнародної торгівлі.
64. Інструменти міжнародної торгівлі.
65. Платіжний баланс.
66. Валютний курс: суть та види.
67. Фактори, що його визначають валютний курс.
68. Валютна політика.
69. Міжнародні системи валютних курсів.
70. Економічне зростання та його види.
71. Фактори, що визначають економічне зростання.
72. Модель загальної макроекономічної рівноваги Хікса-Хансена.
73. Модель економічного зростання Домара – Харода.
74. Модель економічного зростання Р. Солоу.
75. Модель загальної макроекономічної рівноваги Манделла-Флемінга.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

VII. Рекомендована література

Основна

1. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка. Підручник. Книга 1 / За ред. С. Панчишина, П. Островерха. Львів : Апріорі, 2020. 723 с.

2. Бажал Ю. М. Макроекономіка. Конспект лекцій : навч. посіб. К. : НаУКМА, 2024. 41 с.
3. Гронтковська Г. Макроекономіка : навчальний посібник. К. : ЦУЛ, 2019. 672 с.
4. Козакова О.М., Забарна Е.М. Макроекономіка : підручник. Суми : Університетська книга, 2025. 428 с.
5. Макроекономіка : підручник / М. І. Макаренко, Т. О. Семененко, Ю. М. Петрушенко. Суми : Сумський державний університет, 2021. 307 с.
6. Макроекономіка : методичні рекомендації до практичних занять. /Упоряд. Л. Єлісєєва. Луцьк, 2021. 58 с.

Додаткова

7. Abel A., Bernanke B., Croushore D. Macroeconomics. Pearson Education, 2023. 672 p.
8. Acemoglu D., Laibson D., List J. Macroeconomics. Pearson Education Limited, 2022. 449 p.